

ผลการใช้ชุดการฝึกสำหรับผู้ปกครอง
เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

นางสาวปัทมา ภัทรารังกูร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาประถมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2535

ISBN 974-581-748-1

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

U18468 i1๗1๙๒4๒6

RESULTS OF THE USAGE OF TRAINING PACKAGE FOR PARENTS
TO DEVELOP PRESCHOOL CHILDREN CREATIVITY

Miss Patama Patharangkura

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Elementary Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1992

ISBN 974-581-748-1

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ผลการใช้ชุดการฝึกสำหรับผู้ปกครอง เพื่อพัฒนาความคิด
สร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

โดย

นางสาวปัทมา ภัทรางกูร

ภาควิชา

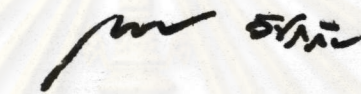
ประถมศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ศาสตราจารย์ อำไพ สุจริตกุล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พนัสฯ บุญยสวัสดิ์

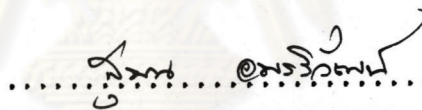
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

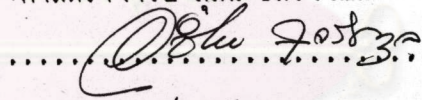
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรารักษ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

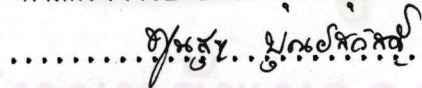
..... ประธานกรรมการ

(ศาสตราจารย์ สุมาน ออมรวีวัฒน์)

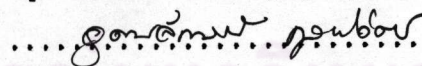
.....อาจารย์ที่ปรึกษา

(ศาสตราจารย์ อำไพ สุจริตกุล)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พนัสฯ บุญยสวัสดิ์)

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.อศมลักษณ์ กุลนิจิตร)

ปัทมา ภัทรางกูร : ผลการใช้ชุดการฝึกสำหรับผู้ปกครอง เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์
ของเด็กปฐมวัย (RESULTS OF THE USAGE OF TRAINING PACKAGE FOR PARENTS
TO DEVELOP PRESCHOOL CHILDREN CREATIVITY) อ.ที่ปรึกษา : ศาสตราจารย์
อำไพ สุจริตกุล , ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พูนสุข บุญสวัสดิ์. 177 หน้า ISBN
974-581-748-1

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการใช้ชุดการฝึกสำหรับผู้ปกครองในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย และทดสอบสมมติฐานว่าความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการฝึกจากผู้ปกครอง ด้วยชุดการฝึกเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง ตัวอย่างประชากรเป็นผู้ปกครอง และเด็กอายุ 4 1/2 ถึง 6 ปี ที่อยู่ในโครงการ "ฝึกความคิดสร้างสรรค์ให้ลูกรัก" จำนวน 18 ครอบครัว ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ผู้วิจัยให้ผู้ปกครองนำชุดการฝึกเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ไปฝึกให้แก่เด็กปฐมวัยที่บ้าน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ชุดการฝึก 16 ชุด แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ แบบ ก. ของทอร์แรนซ์ แบบประเมินชุดการฝึก แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับโครงการ "ฝึกความคิดสร้างสรรค์ให้ลูกรัก" ซึ่งเป็นโครงการทดลองใช้ชุดการฝึกนี้

ผลการวิจัยพบว่า

1. พัฒนาการทางความคิดสร้างสรรค์ ในด้านความคิดริเริ่ม ความคิดคล่องแคล่ว และความคิดละเอียดลออของเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการฝึกจากชุดการฝึกสำหรับผู้ปกครองเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยหลังการทดลอง สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01
2. ชุดการฝึกชุดนี้ มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็น ของผู้ปกครองที่มีต่อกิจกรรมเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์สูงกว่าเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ในทุกรายการประเมิน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ..... ประถมศึกษา .....
สาขาวิชา ..... การศึกษาปฐมวัย .....
ปีการศึกษา ..... 2534 .....

ลายมือชื่อนิสิต ..... ปัทมา ภัทรางกูร .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... อ.ไพ สุจริตกุล .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษารวม ..... อ.ไพ สุจริตกุล .....
อ.พูนสุข บุญสวัสดิ์

C041284 : EARLY CHILDHOOD EDUCATION

KEY WORD : TRAINING PACKAGE FOR PARENTS/CREATIVITY/PRESCHOOL CHILDREN

PATAMA PATRANGKURA : RESULT OF THE USAGE OF TRAINING PACKAGE FOR PARENTS TO DEVELOP PRESCHOOL CHILDREN CREATIVITY. THESIS ADVISOR

: PROF. AMBAI SUCHARITAKUL ASST. PROF. POONSOOK PUNYASVASTI.

177. PP. ISBN 974-581-748-1

The purpose of this study was to obtain the results of the usage of training package for parents to develop the preschool children's creativity and to test the hypothesis that after treatment the preschool children's creativity was enhanced by the usage of training package taught by their parents.

The sample were parents with four and a half to six years old children from eighteen families that participated in the researcher's "Creativity Training For Dearest Kids" project.

The research instrument consisted of sixteen training packages for parents, the training package evaluation forms, the structured interview and the parents' opinion questionnaires and the Torrance Test of Creative Thinking Figural Form A for measuring children's creativity before and after treatment. T-test was used to analyse the data.

The results were :

1). After treatment, aspects of creative development in originality, fluency, and elaboration of preschool children trained with the training package by parents were significantly higher at the .01 level.

2). The mean scores of parents' opinion towards the activities of training package were higher than the determined criteria in every evaluation items.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ..... ประถมศึกษา
สาขาวิชา ..... การศึกษาปฐมวัย
ปีการศึกษา 2534

ลายมือชื่อนิสิต ..... จันทนา ภัทรธาดา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... *Patama Patrangkura*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ..... อ.หญิง ยุคนธ์ สดลิต

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาของ ศาสตราจารย์ อำไพ สุจริตกุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ พูนสุข บุญสวัสดิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ได้กรุณาให้คำปรึกษา สละเวลาตรวจแก้ไขข้อบกพร่อง ให้คำแนะนำต่าง ๆ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ สุมน อมรวิวัฒน์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ ดร. อุดมลักษณ์ กุลนิจิตร กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาตรวจสอบและให้คำแนะนำ ทำให้วิทยานิพนธ์มีความถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ คณะอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน ที่ได้กรุณาให้ข้อคิดที่ดี และมีประโยชน์ในการปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขอขอบพระคุณ อาจารย์อนันตита โปชะภุชณะ และ อาจารย์ธิดา พิทักษ์สินสุข คณะครูและนักเรียนโรงเรียนอนุบาลחנוน้อย ที่ให้ความร่วมมือช่วยเหลือเป็นอย่างดี และบุคคลสำคัญที่สุด ขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของท่านผู้ประกอบการทุกท่านที่ให้ความร่วมมือช่วยเหลือ จนการทดลองสำเร็จเรียบร้อย อีกทั้งมีท่านผู้ประกอบการผู้ไม่ประสงค์ออกนาม จำนวน 5 ท่าน มอบทุนการวิจัยให้ท่านละ 500 บาท รวมทั้งสิ้น 2,500 บาท และได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย จำนวน 4,200 บาท ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยนี้มาก จึงขอขอบพระคุณท่านผู้ประกอบการ และบัณฑิตวิทยาลัย มา ณ ที่นี้ด้วย รวมทั้งขอขอบคุณ พี่น้อง และเพื่อนร่วมสถาบัน ที่ช่วยเหลือทั้งกำลังกายกำลังใจอย่างเต็มที่มาโดยตลอด

คุณค่าของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณของคุณพ่อ คุณแม่ (รศ. นพ. ปราโมทย์-นางละเมียด ภัทรากร) และอาจารย์ทุกท่านที่อบรมสั่งสอน ให้ความรู้ และช่วยเป็นแรงผลักดันให้วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลงได้ด้วยดี

ปัทมา ภัทรากร

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
สมมติฐานของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
ข้อตกลงเบื้องต้น	5
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	5
วิธีดำเนินการวิจัย	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
ความคิดสร้างสรรค์	10
ความรู้เกี่ยวกับผู้ประกอบการ	45
ความรู้เกี่ยวกับการสร้างชุดการฝึก.....	47

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	51
	ตัวอย่างประชากร	51
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	52
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	88
	การวิเคราะห์ข้อมูล	90
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	92
5	สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	115
	บรรณานุกรม	128
	ภาคผนวก	132
	ประวัติผู้เขียน	177

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	โครงสร้างของชุดการฝึกด้านกิจกรรมสำหรับเด็ก ที่มีจุดประสงค์เพื่อพัฒนาเด็ก ตามองค์ประกอบทางความคิดสร้างสรรค์.....	65
2	รายชื่อชุดการฝึกกิจกรรมสำหรับเด็กและอุปกรณ์ ที่จัดตามโครงสร้างด้านความรู้สำหรับผู้ปกครอง และกิจกรรมสำหรับเด็ก....	66
3	กำหนดการใช้ชุดการฝึก	88
4	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดสร้างสรรค์ ด้านความคิดริเริ่ม ความคิดคล่องแคล่ว และความคิดละเอียดลออของ เด็กปฐมวัยที่ได้รับการฝึกจากชุดการฝึกเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ก่อนการทดลอง และหลังการทดลอง.....	93
5	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ปกครอง ผู้ใช้ชุดการฝึกทั้ง 16 ชุด เกี่ยวกับข้อคิด คุณค่าและความรู้ผู้ปกครอง.....	94
6	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ปกครอง ที่มีต่อกิจกรรมเพื่อพัฒนาความคิดของ เด็กปฐมวัย ในชุดการฝึกเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทั้ง 16 ชุด จากการประเมิน 5 รายการ.....	95
7	เพศ และอายุ ของเด็กนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ.....	99
8	เพศ และอายุของผู้ปกครองที่เข้าร่วมโครงการ.....	100
9	วุฒิทางการศึกษาของผู้ปกครองที่เข้าร่วมโครงการ.....	101
10	อาชีพของผู้ปกครอง ที่เข้าร่วมโครงการ.....	102
11	จำนวนบุตรและลำดับที่ของบุตร ในครอบครัว ที่เข้าร่วมโครงการ...	103
12	ช่วงเวลาที่ผู้ปกครอง เล่นกับลูก.....	104
13	พื้นฐานความรู้ เกี่ยวกับการสร้างความคิดสร้างสรรค์ให้ลูกของผู้ปกครอง ก่อนการเข้าร่วมโครงการ.....	105

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
14	แหล่งความรู้เกี่ยวกับการสร้างความคิดสร้างสรรค์ให้ลูก ของผู้ปกครอง ที่เข้าร่วมโครงการที่มีพื้นความรู้ด้านความคิด สร้างสรรค์สำหรับเด็ก.....	106
15	สาเหตุที่ผู้ปกครองสมัครเข้าร่วมโครงการ "ฝึกความคิดสร้างสรรค์ ให้ลูกรัก".....	107
16	ค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจ ที่ผู้ปกครองมีต่อโครงการ และ ความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการ "ฝึกความคิด สร้างสรรค์ให้ลูกรัก".....	108
17	สาเหตุของความพึงพอใจที่ผู้ปกครองมีต่อโครงการ "ฝึกความคิด สร้างสรรค์ให้ลูกรัก".....	109
18	ประโยชน์ที่ผู้ปกครองได้รับจากโครงการ "ฝึกความคิดสร้างสรรค์ ให้ลูกรัก"	110
19	ความเปลี่ยนแปลงของเด็ก ตามข้อสังเกตของผู้ปกครอง หลังจากการ เข้าร่วมโครงการ.....	111
20	ความเปลี่ยนแปลงของผู้ปกครอง ตามข้อสังเกตของตนเอง หลังการ เข้าร่วมโครงการ.....	112
21	แสดงคะแนนและการเปรียบเทียบคะแนนความคิดสร้างสรรค์ตาม องค์ประกอบทั้ง 3 ด้าน.....	136
22	โครงสร้างของชุดการฝึกด้านความรู้สำหรับผู้ปกครอง เกี่ยวกับเนื้อหา และกิจกรรมสำหรับผู้ปกครอง.....	140

สารบัญแนภูมิ

แนภูมิที่

หน้า

1	องค์ประกอบของชุดการฝึกสำหรับผู้ปกครองเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ของเด็กปฐมวัย.....	60

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย